

Nr. 4, december 2015

Kære medlemmer!

I ønskes en rigtig glædelig jul samt et godt nytår

Se annonce inde i bladet:

Foredrag i januar om nutidens klimaforandringer og om Stormfloden i november 1872.

Men bemærk at foredraget denne gang afholdes på Solrød bibliotek, i den store sal.

Fortsættelse af artiklen om Læge Jens Nielsens etablering af klinik

FOREDRAG

Tirsdag d. 26. januar 2016, kl. 19.00, i SOLRØD BIBLIOTEKS
STORE SAL,

er der foredrag af medarbejdere ved Solrød kommunes Teknik og Miljø, Rikke Rahbek Jensen og Lotte Kjær om den meget aktuelle ”Kommuneplan for kystsikring”.

Efter en kaffepause med kage, holder den lokalhistorisk kendte fhv. lærer, Kjeld Ejdorf, foredrag om Danmarks største strandingskatastrofe, Stormfloden i 1872 og dens lokale indvirkning.

Et emne han i øvrigt har skrevet en bog om.

***Kom og hør videre, men bemærk at det, denne gang, foregår på
Solrød bibliotek***

2 GODE FOREDRAG.

I september afholdt foreningen, i forbindelse med kulturugen, et foredrag om den kendte Havdrup-fotograf Aage Remfeldt. Foredraget holdtes af Remfeldts grandniece Trine Remfeldt, af Inge Jensen, Jens Strunge Jensen og Lars Skov viste filmen om Remfeldt.

I oktober afholdt foreningen et dobbelt foredrag, hvor først Kirsten Kurland bød velkommen til ca. 60 fremmødte mennesker samt til tidligere KZ fange Mogens Henrik Nielsen og tidligere leder af Bernadotttegården Emmy Reitoft. Først fortalte Mogens Henrik Nielsen om en sabotageaktion, som fik stor betydning for både ham og hans kammeraters senere liv og som førte til megen lidelse i KZ lejren Neuengamme. Men som også påvirkede hele hans senere liv, på godt og på ondt.

Bagefter fortalte Emmy Reitoft om op- og nedture for mange af beboerne på Bernadotttegården. De fleste havde jo mange kedelige oplevelser i bagagen. Men som det så ofte hænder, har mange mennesker med kedelige oplevelser også udviklet en særlig form for galgenhumor. Alt dette og meget andet fortalte de om.

Nogle rigtig gode aftener.

Fortsat fra sidste nummer, om læge Jens Nielsens etablering...

Der var således ingen fødeafdeling.

Man fødte som regel i sit hjem med assistance af den jordemoder, man havde konsulteret privat. Endvidere også med hjælp fra sin praktiserende læge. Så jeg har haft adskillige hjemmefødsler og var da glad for, at jeg har været et helt år på Glostrups fødeafdeling for vanskelige fødsler.

Køge og Roskilde Sygehuse var ikke populære for deres fødsler.

Jeg kunne godt lide at blive kaldt ud til en fødsel. Min kone sagde altid, at hun kunne høre på mig, når jeg blev kaldt ud om natten, om det var til en fødsel eller i øvrigt også et reelt akut tilfælde. Så nynnede jeg (vel nok fordi jeg syntes, det var o.k.). hun påstod også, at jeg var vrissen og sur, hvis jeg havde på fornemmelse af, at det var noget banalt, som kunne vente til næste dag. Ja hun påstod endda, at jeg af og til rev pyjamassen af i det tilfælde, at knapperne af og til røg med..

Ja, jeg holdt af hjemmefødsler. Den fødende kone var helten i sit eget hjem. Hun blev puslet om af alle. Når barnet var født, var hun helten, der havde vundet sin sejr og blev yderligere feteret. På en fødeafdeling var der mange i samme situation, men måtte måske vente på grund af andre i samme situation. Hun kunne aldrig blive dagens midtpunkt.

En af de mere spændende fødsler, jeg var ude for, var ved Solrød Strand, hvor en kone, der var moder til 2 ret store piger. Hun var nu blevet gravid igen og hun og manden ønskede sig en søn.

Der var intet, der hed scannere, men jeg havde lært af en gammel jordemoder, at hjertelyden hos drengefostre lød mere distinkt end hos pigefostre, så jeg havde i sjov sagt, at nu kom sønnen.

Imidlertid skulle Grethe og jeg til møde i etnografisk forening på Nationalmuseet. Jordemoderen, fru Munch fra Køge, var ankommet til familien. Vi aftalte, at hun skulle ringe til Nationalmuseet, hvis det hele gik i gang.

Midt under vores møde kom der en kustode, der havde telefonvagt, ind og råbte: "Hun føder"! Alle grinede. Grethe og jeg kørte direkte til fødestedet. Da vi ankom, sagde fru Munch: "Doktor, det er en underkropsstilling"! Nå! Det er måske lidt besværligt. Til gengæld får man lov til som læge at være den der "føder". Man stikker sin højre hånd ind i livmoderen samtidig med at følge med udvendigt med venstre. Så finder man det ene og derefter det andet ben og fører dem ned i livmoderens udgang. Forsigtigt forsøger man at føre armene ned langs kroppen. Pas på at naglebenene ikke knækker. Så

trækker man stille og roligt mens kroppen med ben og arme hviler på min højre underarm. Man finder ungens mund og stikker sin langemand ind i gabet. Det hele foregår, hvor man intet kan se af, hvad man foretager. Det er en fornemmelsessag. Ungen begynder straks at sutte på langemanden. Inden den er født!

Da er det, at man får tårer i øjnene og inderst inde siger en stor tak fordi man fik lov til at opleve det!

Nå, videre... man lister nu hele hovedet ud gennem livmoderåbningen. Det kan være svært... så gelinde! Gelinde!

Ungen begynder at skribe! Sønnen er født!

Man føler, man har valgt det bedste job i verden!

Jeg må nok gå let hen over resten af aftenen eller natten. Faderen havde åbnet en flaske meget kostbar Cognac, som vi absolut måtte smage på i dagens anledning. Jeg måtte ringe til min kone midt om natten for at blive fragtet hjem.

Det var absolut ikke alle fødsler, der var så behagelige. En ugift mor med et par børn skal føde igen. Hun bor på en tidligere gård, hvor hun og hendes samlever bor. Alt er kaos. Det er endda også vinter med sne og slud. Midt om natten. Men det er en fødsel. Jeg kører derud iført gummistøvler, men med hele fødselsudstyret i bagagerummet i den gamle Volvo (den hurtigste traktor, som den er kaldt). Fødselstænger (det var før sugekoppens tid), narkoseanlæg og ilt.

På trods af forholdene har jordemoderen fået føderummet pænt i orden. Jeg har altid følt mig lidt privilegeret som læge ved fødslerne, fordi jordemoderen gør alt forarbejdet... og lad mig én gang for alle slå fast, at jeg betragter jordemoderen som den, der leder fødslen. Som læge er jeg kun med, når og hvis, der kommer komplikationer. At vi så arbejder sammen fra første øjeblik er op til parterne. Jeg har aldrig haft problemer der. Her lykkedes fødslen også perfekt. Moderen kunne slappe af som en eskimokvinde. MEN vi havde dårlig samvittighed med barnets tarv efter fødslen. Moderen var imidlertid fornuftig og tog imod sygeplejerske og andre hjemmehjælpere, så alt gik godt.

Obstetrik og gynækologi elskede jeg. Selvfølgelig især det første med børn. Men jeg syntes også, at gynækologien var spændende, måske fordi jeg vistnok havde fået en grundig øvelse fra mit år på Glostrup Amtssygehus. Jeg havde da også et vist ry for, at mine patienter ikke var bange for det og syntes, at det hverken var ubehageligt eller smertefuldt. Jeg tror personligt,

at jeg under ”seancen” snakkede om alt muligt andet. Mit snakketøj er uden grænser. Jeg har senere hørt fra en af mine patienter, at hun første gang var utroligt bange. Hun studerede kunst, så hun og jeg havde under hele seancen snakket om kunst.

Pludseligt siger jeg til hende: ”Ja, tak! Det er i orden det hele. Og jeg har taget biopsi, som jeg sender til undersøgelse hos en patolog, men der er absolut ikke tegn på noget usundt væv”!

Hun påstår endda, at jeg havde fået hende overtalt til at deltage i vores lokale kunstforening mens hun lå og ventede på smerterne!

Svangerskabsforebyggelse:

1966 kom p-pillen på markedet. Det var en stor opfindelse. Den var (sikkert af religiøs – politiske grunde) blevet opfundet til behandling af menstruationssmerter, som mange kvinder virkeligt var plaget af. Det var en hormonpille, som samtidig havde den bivirkning, at man ikke kunne blive gravid, når man spiste den kontinuerligt.

Pressen fandt jo som sædvanligt, at der var stof til mange skrivelser. Det kom skiftevis som perioder, hvor man risikerede at dø en frygtelig død, hvis man tog dem. Blodpropper i benene og fedme og meget mere.

Kræftsisikoen dukkede selvfølgelig også som altid op. Ind imellem var der så perioder, hvor der kom lige så store artikler om lægers ”uforsvarlige” skepsis ved IKKE at ville give ALLE kvinder p-piller. Der kom af og til undersøgelser, der viste, at der ingen fare var ved at spise dem.

Jeg forstod godt de kvinder, der ikke turde læse aviser den gang.

I al sin enkelhed drejede det sig om at tage det normale hormon, som blev dannet under graviditet for at forhindre en ny graviditet oveni.

Derfor kunne der være risiko for hævede ben og fedme som under graviditeten. Min forklaring til kvinderne var altid: ”Vi gør dig gravid uden et barn. Derfor har du det sådan”! Det kunne de forstå.

Senere dukkede spiralen op. Og den var jo ”meget bedre”! Sagde mange. Hvis patienten insisterede, satte jeg selvfølgelig en op.

Men jeg kunne ikke sige mig fri for at mene, at det jo blot var en meget tidlig abort.

Lige gyldig hvilken type, man brugte, kunne man jo sagtens blive gravid. Det befrugtede æg kunne bare ikke sætte sig fast (hvis man var heldig) og blev smidt ud med en blødning.

Hvor mange gange kunne den livmoder klare det, uden at blive ”ringere”.

Den dag, man ønskede at blive gravid og havde fået fjernet spiralen, var slimhinden vel efterhånden ødelagt. Jeg sagde det til mine patienter, men fik at vide, at det skulle jeg da ikke bestemme. Men så kunne de selv vælge.

Medicin i almen praksis:

Jeg kendte jo fra min tid i Grønland, at man sjældent havde den medicin, man skulle bruge.

I Danmark kunne vi jo få alt. Men ofte måtte man ty til sin egen kundskab og tankegang.

Vi havde en "indvandrerskare" af dygtige unge mennesker, der havde købt en ubebygget grund i Solrød, hvor de så byggede deres eget hus. De fleste var fantastisk dygtige. Af og til blev de enormt stressede, da de jo stadig havde deres job for at klare udgifterne. Ofte kom de så og var helt nede. Der måtte jeg ofte ordinere "selvbyggerpiller", der hed "Restenil" til at sove på... og så forsøge at rede ud, hvad de skulle gøre om dagen. Men vi havde et område. Området mellem Tåstrupvejen og Strandvejen. Lige nord for Grænsevejen mellem Jersie og Solrød.

Man byggede inden jorden var piloteret. Her var deres medførte børn ofte generet af bronchitis. Om sommeren kunne de sejle i fladbundede både på markerne. Om vinteren kunne man skøjte på samme sted.

Jeg fandt ud af, at 3-4 dages kur med Chloramphenicol stoppede deres vej mod kronisk astma. Det var et antibiotikum, jeg vidste, at man ikke var så glade for, men efter min erfaring et udmærket stof, der bare ikke måtte bruges for længe og for tit. Jeg tror stadig, at jeg afværgede en del kroniske sygdomme.

Samtidig skrev jeg til kommunen for at fremskynde pilotering af området. I dag, så mange år efter, ser det ud til at det hele virker. Der er blevet bygget mange flere huse på marken uden problemer. (Jeg må her indskyde, at det var ifølge "den overordnede plan" og altså ikke mit brev).

Men i en kommune med så hurtig udvikling var der jo mange problemer. Folk boede i udhuse på gårdene, mens de byggede deres eget hjem. Jeg måtte også en gang have kommunen ud for at se et "kommunalt" hjem, hvor der var svamp og fugt i alle vægge med sygdom til følge. Da fik jeg i øvrigt "Lions Club" til at skaffe nye møbler til den enlige mor og hendes 4 børn.

Der var, som man ser, mange ting, man måtte forsøge at klare. Og som man først opdagede, når man tog ud til patienterne og så, hvordan de boede.

Der var steder hvor min gamle ”Volvo” efterhånden kendte ruten selv. Men ellers var det da hyggeligt, at kunne sige: Nå! I har da fået et nyt maleri over sofaen”! ... og så svaret: ”Har du ikke været her siden? – Nåh nej, det var til Bjarnes konfirmation”!

Med hensyn til medicin måtte man også en gang imellem prøve sig lidt frem. Almindeligvis plejede forældre at få at vide, at når den lille havde tandproblemer, så stak man dem en børnemagnyl. Den var jo uskadelig. Og dog: En børnemagnyl indeholder 150mg. Acetylsalicylsyre, som små børn har svært ved at tåle. Til gengæld tåler små børn bedre phenemal. Jeg ville aldrig give et lille barn en ordinær phenemaltablet. Men en kendt børnespecialist udkastede i ”Ugeskrift for læger” ideen om at blande de to præparater sammen i passende mængder. På det tidspunkt var alle apoteker små ”fabrikker”, der kunne producere deres egen medicin. Vi skulle bare ”designer” den, så lavede de den samme dag. Da var der rigtige ”pilletrillere” til. Jeg læste og kontaktede børnespecialisten og kom med en recept på 15 mg. Acetylsalicylsyre og 30 mg. Phenemal. Den ”stemplede” Havdrup Apotek som ”Nielsen – tablet”. Den var letopløselig og fungerede fint. Børnene fik fred for deres smerter m.m. og faldt til ro. De senere lægevagter var lidt sure over mange gange at blive spurgt, om de ikke havde et par ”Nielsen – piller” i tasken.

Man lærer meget af både patienter og selvfølgelig også af kolleger og... Ja, hele livet som læge.

Én ting, som jeg stadig efter mange år husker, var på en søndagsvagt, hvor jeg blev kaldt til en patient fra København, som var operasanger fra Italien (ikke kendt). Man kunne med det samme se, at han havde en fremskreden cancer. Hans egen læge havde udstyret ham med et par flasker med Tonicum, der blev brugt meget. Det var kæmpedoser af B – vitamin og andre gode sager.

Jeg indlagde ham akut og følte i mit indre, at hans egen læge var en amatør... MEN på hjemturen begyndte jeg at føle, at det nok var mig, der ikke havde den rette fornemmelse. Hans egen læge kunne ikke have været i tvivl om hans sygdom og status. Han havde forsøgt at give ham lidt styrkende, så han fik så meget som muligt ud af sin sidste del af sit liv. Jeg følte mig bare som den, ”der stillede den RIGTIGE diagnose”... og sendte ham til et meningsløst og belastende liv til sidst! Jeg skammede mig inderst inde... men håber, jeg lærte noget!

Solrød Lokalhistoriske Forening

c/o Jørgen Christiansen

Østre Grænsevej 20

2680 Solrød Strand

Solrød Lokalhistoriske Forenings hjemmeside: www.solfofo.dk

Solrød kommune Lokalarkivs hjemmeside: www.solrødarkiv.dk

Solrød Lokalhistoriske Arkiv

56 18 19 55

Solrød Aktivitets- og Frivilligcenter, Solrød Center 85,

2680 Solrød Strand. Åbningstid foreløbig torsdag kl. 16-18

Bestyrelse:

Formand	Jørgen Christiansen	20 28 78 11
Næstformand	Bo Olsson	29 84 28 60
Sekretær	Else Haugaard-Hansen	56 16 84 11
Kasserer	Lis Hansen	56 16 93 77
Best. Medlem	Kirsten Kurland	21 42 36 53

Arkæologiske gruppe	Kjeld Ejdorf	40 76 22 04
---------------------	--------------	-------------

(Kontakt til Museum Sydøstdanmark)

Årskontingent:

100 kr. for enkeltpersoner

125 for husstand, forening eller organisation

*Betaling af kontingent med girokort +01 509-9978
ved netbank, eller kontakt foreningens kasserer:
Lis Hansen, telf. 56 16 93 77*

E-Mail adresser fra medlemmerne til bestyrelsen

Foreningen udgiver hvert år 4 blade, hvor vi bringer forskellige oplysninger.

Hvis der er ekstra besked mellem to blade, så ville det være dejligt med jeres e-mail adresse, så vi fremover kan bruge den, når det er nødvendigt.

Send venligst jeres adresse til: Jørgen Christiansen: joergenc@gmail.com

Redaktion

Bo Olsson

Eftertryk tilladt forudsat tydelig kildeangivelse

Tryk af medlemsblad: Grafisk Rådgivning APS

Antal tryk: 300, ISSN: 1397 – 6397